

ÖĞRENCİ DİSİPLİN SORUŞTURMASI

RİSK MATRİSİ

Hedef: Arsin Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin disiplin soruşturmalarının mevzuata uygun bir şekilde yapılmasının sağlanması

Riskler

Risk 1. Üzerine Suç Atılı Öğrenci ile İlgili İdarece Bir İşlem Başlatılmaması

Müdürlük makamı gerekli incelemeleri yapar, ilgili prosedürlerin tamamlanmasını sağlar ve mevzuata uygun olarak disiplin soruşturmasını başlatır ve bir soruşturmacı atayabileceği gibi kendisi de yürütebilir. Bazı durumlarda asılsız suçlamalar yapılabilmektedir. Böyle durumlarda idare ilgili suçlama için bir ön inceleme yapar ve soruşturma açılmasına gerek görmeyebilir. Soruşturma açılmasını gerektirmeyen bir durum var ise, gerekçeleri ile birlikte suçlamayı yapan kişiye yazılı olarak bildirilmelidir.

Etki: Üzerine suç atılı bir öğrenci ile ilgili işlem başlatılmaması ya da soruşturmayı gerektiren bir durumun olmadığına suçlamayı yapan kişiye bildirilmemesi kurumun ciddiyetini zedeler. Soruşturma açılmasını gerektiren bir suçlamada, mevzuata uygun süreler içerisinde açılmayan soruşturmalar, zaman aşımına uğrar. Adalet müessesesi zedelenir. Böyle bir durumda kurum üst merci – Rektörlüğe şikayet edilir, BİMER gibi devlet mekanizmalarına yazılır. Etki durumu: 10

Olasılık: İlgili suçlama hakkında idarece bir işlem yapılmaması durumu nadiren yaşanır. Bunun sebepleri olarak; suçlanan kişilerin korunması, evrakın bekletilmesi (sümenaltı edilme) ve şüpheli lehine zaman kazanma ile ihmal edilme olarak söylenebilir. Gerçekleşme ihtimali: 2

Risk Puanı: 10*2= 20

Risk 2. Üzerine Suç Atılı Öğrenci ile İlgili Suç Delillerinin Zayıf Olması

Soruşturmaya başlangıç teşkil eden suç delili belirgin ve elde edilmiş olmalıdır. Örneğin bir şikâyet dilekçesi, bir tutanak gibi. Zayıf şüpheye dayalı soruşturma açılmamalıdır. Gerekirse ön soruşturma/ön inceleme yapılarak, yeterli delil oluşması durumunda resmi soruşturma açılmalıdır. Suçlayıcı delillerin hızlıca elde edilmemesi sonucu, delil yetersizliği oluşabilir. Olay anında mevcut deliller sonradan yok edilebilir. Örneğin öğrencinin sınav anında eline yazmış olduğu bir kopyaya ait fotoğrafın anında çekilmemesi sonucu, şüphelinin ilgili yazıyı elinden silerek bu delili yok etmesi ve açılan soruşturmada verdiği ifadede kendisine iftira atıldığını belirtmesi gibi.

Etki: Zayıf delil ile açılan soruşturmalar, bazen delil yetersizliğinden dolayı bir sonuca varamaz. Böyle durumlar soruşturmacı açısından bir zaman kaybıdır. Üzerine suç atılı öğrenci açısından da iftiraya maruz kalmış anlamının doğması demektir. Etki durumu: 10

Olasılık: Suç delillerinin elde edilememesi durumu nadiren yaşanır. Gerçekleşme ihtimali: 7

Risk Puanı: 10*7= 70

Risk 3. Soruşturma Emrinin Eksik Belge İçermesi

Soruşturma açılmasına neden olan suça ait delillerin, soruşturma emrine ekli olması gerekir. Örneğin bir şikâyet dilekçesi, bir tutanak gibi. Yazı işlerinin ilgili kontrolü yapılması gerekir. Soruşturma

emrini alan soruşturmacının ilgili belgelerin varlığını mutlaka kontrol etmesi gerekir. Eksik belge var ise, müdürlük makamından istenmelidir.

Etki: Eksik belgeler, soruşturma sürecinde delil yetersizliğine sebebiyet verebilir. Soruşturma sonucunu etkileyebilir. Etki durumu: 10

Olasılık: Soruşturma emrine ait ek belgeler unutulmuş olabilir. Soruşturma emrini alan soruşturmacının dikkatinden kaçmış olabilir. Bu durum nadiren de olsa yaşanabilmektedir. Gerçekleşme ihtimali: 2

Risk Puanı: $10 \times 2 = 20$

Risk 4. Soruşturma Tecrübesi Olmayan Kişilerin Soruşturmacı Olarak Atanması

Soruşturmacı olarak, soruşturma tecrübesi olan kişiler atanmalıdır. Soruşturma tecrübesi olmayan kişilere, soruşturma tecrübesi olan kişilerce eğitim verilmelidir.

Etki: Soruşturma tecrübesi olmayanlar eğitilmeden, soruşturma yapması istenebilir. Bu durumda da birçok usul veya esas hatası yapılması kaçınılmazdır. Bunun sonucunda da hatalı soruşturma süreci yürütülmesi, hatalı kanaat bildirme gibi durumlar yaşanır. Etki durumu: 8

Olasılık: Bu durum nadiren yaşanır. Gerçekleşme ihtimali: 2

Risk Puanı: $8 \times 2 = 16$

Risk 5. Sürekli Aynı Kişilerin Soruşturmacı Olarak Atanması

Soruşturma işlemlerinin personel arasında rotasyon ile yürütülmesi gerekir. Soruşturmacı listesi tutulmalı ve sıra ile görev verilmelidir.

Etki: Sürekli aynı kişilerin görevlendirilmesi, personel huzursuzluğuna sebebiyet verir. Etki durumu: 6

Olasılık: Bu durum sık sık gerçekleşebilir. Gerçekleşme ihtimali: 8

Risk Puanı: $6 \times 8 = 48$

Risk 6. Soruşturmacıya Gereken Bilgi/Belgelerin Verilmemesi

YÖK Öğrenci Disiplin Yönetmeliği soruşturmacıya geniş yetkiler vermiştir. Soruşturmacı her türlü bilgi/belgeyi müdürlük makamı aracılığı ile alabilir. Müdürlük makamı ve kurum personeli her türlü bilgi/belgeyi soruşturmacıya temin etmek zorundadır.

Etki: Soruşturma süreci uzayabilir, soruşturma sonucu varılacak kanaati etkileyebilir. Etki durumu: 10

Olasılık: Müdürlük makamı bu işleme aracılık etmek istemeyebilir, bazı bilgi/belgeyi temin etmeyebilir, bilgi/belge teminini geciktirebilir. Bu durum nadiren yaşanabilir. Gerçekleşme ihtimali: 1

Risk Puanı: $10 \times 1 = 10$

Risk 7. Şüphelinin İfade Vermemesi/Savunma Yapmaması

Şüpheli yönetmeliğe uygun davet mektubu ile çağrılır, ne ile suçlandığı açıkça yazılır, hakları kendisine bildirilir, ifade vermediği/savunma yapmadığı durumda mevcut delillere göre işlem yapılacağı belirtilir.

Etki: Şüphelinin vereceği ifade ile tespit edilebilecek yeni hususlar bilinemez. Etki durumu: 4

Olasılık: Bu durum nadiren gerçekleşir. Gerçekleşme ihtimali: 1

Risk Puanı: $4*1=4$

Risk 8. Şüpheli Öğrencinin Yalan Beyanda Bulunması

Soruşturmacı, şüpheli öğrencinin lehinde veya aleyhinde olabilecek her türlü delili aramak ile mükelleftir. Şüpheli, şüpheli olduğu için yalan beyanda bulunma eğilimi yüksektir. Delil yetersizliği gibi durumlarda soruşturma derinleştirilmelidir.

Etki: Soruşturmacı yoğunluk nedeniyle detaylı bir soruşturma yapmadan bir kanaat belirtebilir. Delil yetersizliği durumunda varılan kanaat şüphelinin lehinde ve hatalı olabilir. Etki durumu: 5

Olasılık: Bu durum sık sık gerçekleşir. Gerçekleşme ihtimali: 8

Risk Puanı: $5*8=40$

Risk 9. Tanıklık Yapmak İstenmemesi

Tanıklar usulüne uygun davet edilmelidir. İfadeye davet edilen öğrenci/personel, tanık sıfatıyla ifade vermek zorundadır. Tanıklık etmeyen kişiler, müdürlük makamına bildirilmeli, müdürlük makamı bunlar için ayrı bir soruşturma açmalıdır.

Etki: Bu durumdaki bazı tanıklar, kendisine soruşturma açılmaması için “olay hakkında herhangi bir bilgim yoktur” diye ifade verebilmektedir. Etki durumu: 4

Olasılık: Bu durum nadiren gerçekleşir. Gerçekleşme ihtimali: 1

Risk Puanı: $4*1=4$

Risk 10. Tanıklıkların Gerçekleri Gizlemesi

Tanık durumundaki öğrenci/personel gibi kişilerin; korku/menfaat/koruma güdüsü nedeniyle, gerçekleri şüpheli lehine gizlemesi söz konusu olabilmektedir.

Tanıklar usulüne uygun davet edilmelidir. Tanık kişilere güven verilmesi gerekir. Tanık kişilere yalan beyanın sonuçlarının neler olacağına izah edilmesi gerekir. Gerekirse soruşturma derinleştirilmelidir.

Etki: Gerçeği gizleyen tanık beyanları, soruşturmacının şüpheliye isnat edilen suç hakkında doğru bir kanaate varmasını engeller. Etki durumu: 8

Olasılık: Bu durum nadiren gerçekleşir. Gerçekleşme ihtimali: 2

Risk Puanı: $8*2=16$

Risk 11. Yeni Tanık ya da Şüphelilerin İfadelerine Başvurulmaması

Soruşturma sürecinde şüpheli ya da tanıkların verdiği ifadelerde öne sürülen yeni tanık ya da şüpheliler ortaya çıkabilir. Böyle durumlarda gerek duyuluyor ise, ilgili kişilerin de ifadeleri alınmalıdır.

Ortaya çıkabilecek yeni şüpheliler için müdürlük makamından bu soruşturmaya dâhil edilmek amacıyla yazılı izin istenir, alınan izin sonrası ifadeye usulüne uygun davet edilir.

Bazı durumlarda önemli olan yeni şüpheliler görmezden gelinebilir, ifadelerine başvurulmayabilir, önemli olabilecek yeni tanıklar görmezden gelinebilir, ifadelerine başvurulmayabilir

Etki: Bu durumlarda eksik işlem yapılmış olur. Yeni şüpheli ya da tanık ifadeleri, varılacak kanaati değiştirecek derecede önemli olabilir. Etki durumu: 9

Olasılık: Bu durum nadiren gerçekleşir. Gerçekleşme ihtimali: 1

Risk Puanı: $9*1=9$

Risk 12. Soruşturmanın Gizliliğinin İhlal Edilmesi

Soruşturmanın gizliliği esastır. Soruşturmacılar bu hususa dikkat etmelidirler. Soruşturma ayrıntıları kimse ile paylaşılmaz. Paylaşılan soruşturma detayları tanıklar ya da soruşturmacı hakkında olumsuz gelişmelere sebebiyet verilebilir.

Etki: Tanık beyanlarının değişmesine neden olur. Soruşturma sonucunu etkiler.

Etki durumu: 10

Olasılık: Bu durum nadiren gerçekleşir. Gerçekleşme ihtimali: 1

Risk Puanı: $10*1=10$

Risk 13. Soruşturmacının Şüpheli ile Bir Bağının/Yakınlığının Olması

Soruşturmacı mevzuatın dışına çıkmamalı, şüpheli lehine veya aleyhine objektif olmalıdır. Soruşturmacı deliller üzerinden objektif hareket etmelidir.

Şüpheli ile soruşturmacının bir yakınlığının olma ihtimalinin müdürlük makamınca değerlendirilmesi ve soruşturmacıların buna göre atanması gerekir. Gözden kaçabilecek durumlar için, böyle bir bağı olan soruşturmacının müdürlük makamını uyararak, soruşturma emrini geri çekerek bir başkasını görevlendirmesi gerektiğini belirtmesi etik olarak uygundur.

Etki: Şüpheli ile olan bir dostluk, akrabalık, tanıdığı aracılığı, ticari ilişkiler vb. nedenler ile soruşturmanın şüpheli lehine olacak şekilde yürütülmesine neden olabilir. Etki durumu: 7

Olasılık: Bu durum nadiren gerçekleşir. Gerçekleşme ihtimali: 2

Risk Puanı: $7*2=14$

Risk 14. Soruşturmacının Duyduğu Güvensizlik

Soruşturmacı kamu adına görevlendirilmiş bir kişidir ve savcı yetkilerine sahiptir. Soruşturmacının yaptığı soruşturma ile ilgili dokunulmazlığı vardır. Ancak buna rağmen soruşturmacı can ve mal endişesi nedeniyle bir güvensizlik içerisinde bulunabilir, objektif olmaktan çıkar ve soruşturmayı şüpheliyi koruyucu şekilde yönlendirebilir.

Etki: Soruşturma sonucu varılan kanaat, delillerin çarpıtılması, sahte delil üretilmesi ile şüpheli lehine sonuçlanabilir. Etki durumu: 10

Olasılık: Bu durum nadiren gerçekleşir. Gerçekleşme ihtimali: 1

Risk Puanı: $10*1=10$

Risk 15. Soruşturmanın Yasal Süresinde Tamamlanamaması

Soruşturmayı zamanında tamamlayamayan soruşturmacı, gerekçeleri ile birlikte müdürlük makamından ek süre istemelidir. Zaman zaman soruşturmacı yoğun ders programı, yoğun sınav programı, tatil dönemine denk gelen zamanlardaki soruşturmalar gibi nedenler ile soruşturmayı zamanında tamamlayamaz. Bazı durumlarda ise müdürlük makamı, şüpheli lehine ek süre kazanılmak istendiği varsayımı üzerine istenen ek süreyi vermeyebilir.

Etki: Zaman yetersizliği, soruşturmacının acele ederek dikkatsiz davranmasına neden olur. Bunun sonucunda da usul – esas hataları doğabilir. Etki durumu: 5

Olasılık: Bu durum sık gerçekleşir. Gerçekleşme ihtimali: 6

Risk Puanı: $5*6=30$

Risk 16. Toplanan Delillerin Yetersizliği

Ŗüpheliye isnat edilen suç, deliller ile sabit değilse ceza önerilmemelidir. Böyle bir durumda Raportör incelemesini dikkatli yapmalıdır. Yüksekökol Disiplin Kurulu dikkatli olmalıdır.

Etki: Delil yetersizliğine rağmen ceza önerilmesi durumunda, bir mağduriyete sebebiyet verilmiş olunur. Ayrıca mağdur edilenin mahkemeler yolu ile aklanması, akabinde tazminat durumlarının doğmasına sebebiyet verilir. Etki durumu: 8

Olasılık: Bu durum nadiren gerçekleşir. Gerçekleşme ihtimali: 1

Risk Puanı: 8*1= 8

Risk 17. Soruşturmacının Hatalı Kanaat Bildirmesi

Soruşturmacı mevcut delillere rağmen hatalı kanaat bildirebilir. Bu tür durumlarda Raportör incelemesini dikkatli yapmalıdır.

Etki: Raportörün de göremediği hatalı karar verilmesi ile Ŗüpheli lehinde ya da aleyhinde bir durum oluşturulabilir. Ŗüpheli lehine olan durumlarda, adalet duygusu ve kurum ciddiyeti sarsılır. Ŗüpheli aleyhinde olan durumlarda ise bir mağduriyete sebebiyet verilmiş olunur. Etki durumu: 8

Olasılık: Bu durum nadiren gerçekleşir. Gerçekleşme ihtimali: 1

Risk Puanı: 8*1= 8

Risk 18. Soruşturma Dosyası Tesliminde Usul Hataları Yapılması

Dosya tesliminde bir üst yazı hazırlanır. Soruşturma dosyasında mevcut bulunan tüm evrak bir Dizi Pusulası'na bağlanır. Soruşturma evrakı telli dosya içerisine tarih sırasında, alttan yukarıya doğru sıralanır. En üstte dizi pusulası bulunur. Tüm bu evrak üst yazı hariç kapalı zarf içerisine konulur, ancak zarf ağız kapatılmadan yazı işlerine götürülür. Yazı işleri dizi pusulası kontrolü yaparak karşılıklı teslim-alım imzaları dizi pusulası üzerine yapılır. Zarf kapatılır. Böylece dosya teslimi yapılmış olur.

Etki: Dizi pusulası kontrolü önemlidir. Aksi halde sonradan ortaya çıkabilecek evrak kayıplarının sorumluluğu yazı işlerine aittir. Dosyalama hataları, Raportör tarafından raporlanır ve dosya soruşturmacıya geri iade olunur. Etki durumu: 2

Olasılık: Bu durum sık gerçekleşir. Gerçekleşme ihtimali: 8

Risk Puanı: 2*8= 16

Risk 19. Soruşturmacının usul veya esas hataları yapması

Soruşturmanın mevzuata uygun bir şekilde yapılması, soruşturmacının sorumluluğundadır. Raportör kontrolünün sağlanması. Raportör kontrolü sonucu tespit edilen hatalar var ise soruşturma dosyası soruşturmacıya iade edilerek hataların düzeltilmesi istenmelidir.

Raportörün dahi göremediği usul veya esas hataları olabilir. Disiplin kurulunun Raportör raporunu ve soruşturma dosyasını incelemiş olması gerekir.

Etki: Usul hataları soruşturmada varılan kanaati etkilemez. Ancak esas hatalarının bazıları soruşturma süreci içerisinde hayati önem arz eder. Bunlardan bazıları kanaati de etkiler. Sonuçta hatalı bir karar verilmesine neden olur. Etki durumu: 7

Olasılık: Bu durum sık gerçekleşir. Gerçekleşme ihtimali: 9

Risk Puanı: $7*9= 63$

Risk 20. Disiplin Kurulunun Etkin Çalışmaması

Her soruşturma sonucu, karara bağlanmadan mutlaka disiplin kurulunda görüşülmelidir. Soruşturma sonucu ile ilgili Raportör açıklamaları kurulca dinlenmelidir. Gerekirse soruşturmacı da dinlenmelidir.

Etki: Disiplin Kurulu hatalı bir kararı onaylayabilir. Etki durumu: 6

Olasılık: Bu durum nadiren gerçekleşir. Gerçekleşme ihtimali: 2

Risk Puanı: $6*2= 12$

Risk 21. Bir Hafta – Bir Ay Uzaklaştırma Cezalarının Sınav Döneminde Uygulanması

Sınav dönemine denk gelen zamanlarda, bir hafta – bir ay uzaklaştırma şeklinde olan cezaların uygulanması, disiplin kurulu kararı ile sınavlardan sonraya ertelenmelidir.

Etki: Disiplin Kurulu bu hususa dikkat etmeyerek, öğrencinin işlediği suç haricinde ayrıca sınavlara girememesini de sağlayarak tüm derslerinden kalmasına sebep olarak çifte ceza uygulaması yapmış olur. Bu, hukuka uygun bir durum değildir. Etki durumu: 7

Olasılık: Bu durum nadiren gerçekleşir. Gerçekleşme ihtimali: 2

Risk Puanı: $7*2= 14$

Risk 22. Uzaklaştırma Cezalarının Yaz Tatilinde Uygulanması

Cezaların caydırıcılığı olması gerekir. Bu nedenle bu tür cezaların uygulanması eğitim dönemi içerisinde olmalıdır. Öğrenimine devam eden öğrenciler için yaz tatiline denk gelen cezaların uygulanması, bir sonraki eğitim dönemine ertelenmeli ve disiplin kurulu buna göre karar almalıdır.

Etki: Yaz tatilinde uzaklaştırma cezası uygulanan bir öğrenci, cezalandırılmamış, ödüllendirilmiş olur. Etki durumu: 5

Olasılık: Bu durum nadiren gerçekleşir. Gerçekleşme ihtimali: 2

Risk Puanı: $5*2= 10$

Risk 23. Alınan Kararın İlgili Tarafra Bildirilmemesi

Soruşturma sonucu ceza almayan öğrenciye ilgili bildirim yapılmalıdır.

Bir soruşturma sonrası ceza alan öğrenci ile ilgili bilgi verilecek yerler:

- İlgili öğrencinin kendisine

- Üniversite Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

- Öğrenciye burs veya kredi veren kurumlar

- Çıkarma cezası verildiği takdirde, yukarıdakilere ilaveten bütün yükseköğretim kurumlarına, Yükseköğretim Kuruluna, ÖSYM'ye, emniyet makamlarına ve erkek öğrenciler için ilgili askerlik şubelerine.

Etki: Bildirimlerin zamanında yapılmasında gecikmeler yaşanabilir. Etki durumu: 2

Olasılık: Bu durum nadiren gerçekleşir. Gerçekleşme ihtimali: 1

Risk Puanı: $2*1= 2$

AMYO – DİŞİPLİN SORUŞTURMASI RİSK HARİTASI										
10	<u>10</u>	<u>20</u>	30	40	50	60	<u>70</u>	80	90	100
9	<u>9</u>	18	27	36	45	54	63	72	81	90
8	<u>8</u>	<u>16</u>	24	32	40	48	56	64	72	80
7	7	<u>14</u>	21	28	35	42	49	56	<u>63</u>	70
6	6	<u>12</u>	18	24	<u>30</u>	36	42	<u>48</u>	54	60
5	5	<u>10</u>	15	20	25	30	35	<u>40</u>	45	50
4	<u>4</u>	8	12	16	20	24	28	32	36	40
3	3	6	9	12	15	18	21	24	27	30
2	<u>2</u>	4	6	8	10	12	14	<u>16</u>	18	20
1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Öncelik Durumu

1. Risk 2 (Risk Puanı: 70)
2. Risk 19 (Risk Puanı: 63)
3. Risk 5 (Risk Puanı: 48)
4. Risk 8 (Risk Puanı: 40)
5. Risk 15 (Risk Puanı: 30)
6. Risk 1 (Risk Puanı: 20)
- Risk 3 (Risk Puanı: 20)
7. Risk 4 (Risk Puanı: 16)
- Risk 10 (Risk Puanı: 16)
- Risk 18 (Risk Puanı: 16)
8. Risk 13 (Risk Puanı: 14)
- Risk 21 (Risk Puanı: 14)
9. Risk 20 (Risk Puanı: 12)
10. Risk 6 (Risk Puanı: 10)
- Risk 12 (Risk Puanı: 10)
- Risk 14 (Risk Puanı: 10)
11. Risk 11 (Risk Puanı: 9)
12. Risk 16 (Risk Puanı: 8)
- Risk 17 (Risk Puanı: 8)
13. Risk 7 (Risk Puanı: 4)
- Risk 9 (Risk Puanı: 4)
14. Risk 23 (Risk Puanı: 2)